

Sociální reformy-dynamicky vpřed

02.února 2006 Martin Kupec

„My jsme ve volbách dostali třicet procent hlasů. A tolik jsme z našeho programu splnili určitě.“ Tento nedávný citát ministra práce a sociální věcí Z. Škromacha má kouzlo nechtěného, protože speciálně v jím řízeném rezortu bylo skutečně splněno za poslední volební období poměrně málo daných slibů.

Je to do značné míry dáno tím, že ČSSD nemá jasnou a ucelenou koncepci sociálních reforem a za posledních 8 let došlo do značné míry ke stagnaci vývoje sociálního systému. V poslední době tuto absenci částečně řeší tím, že se vymezuje, většinou negativně, ke konceptům ODS v této oblasti. ODS tuto koncepci má a představila ji na své kongresu v Brně, kde byla prezentována stínovým ministrem financí V. Tlustým jako moderní daňový, důchodový a sociální systém.

Hlavní body návrhu ODS

Obsahem konceptu jsou 3 základní pilíře pro zvýšení příjmů občana a stabilizaci státních financí. Kromě daňové reformy, zastoupené rovnou daní ve výši 15 %, také rovný důchod a tzv. státem zaručený příjem (SZP). Rovný důchod je především koncipován jako státem garantovaný důchod ve výši 20 až 25 % průměrného platu po celou dobu jeho čerpání, počítá s bonusem za vychované děti a dále se zvýšením státní podpory dobrovolného penzijního připojištění. SZP občana nahrazuje současné sociální dávky pro praceschopné jednotlivce a vytváří tak rámec pro existenční jistotu všech obyvatel po celý život. SZP rodiny je součtem všech Státem zaručených příjmů členů rodiny nebo domácnosti a stává se jejich hrubým příjmem, pokud si sami nic nevydělávají. Je navrhováno, aby SZP byla pravidelně zvyšována podle růstu inflace.

Z čistě ekonomického hlediska je zajímavý negativní postoj levice po celém světě ke koncepci rovné daně. Právě levice, která skloňuje slova „rovnost“ a „sociální smír“ ve všech pádech, by měla tuto myšlenku podporovat. Opak je však pravdou. Speciálně v ČR se ukazuje, že momentálně vládnoucí sociální demokracie chce jít spíše cestou různých modifikací stávajícího sociálního systému.

Většina současných sociálních programů neměla být nikdy zavedena. Kdyby jich nebylo, mnoho lidí, kteří jsou dnes na nich závislí, by se stalo samostatnými jedinci, místo toho, aby byli závislí na státu. Přesto nemohou být stávající sociální programy zrušeny přes noc. Musíme nějakým způsobem ulehčit změnu současné situace na situaci, ve které bychom chtěli být, tím, že budeme podporovat přechod co největšího počtu lidí pobírajících dávky sociálního zabezpečení na normální mzdy.

Takový přechodový program má ODS, jak již bylo výše uvedeno, ve svých základních tezích delší dobu připraven a nyní byl více rozpracován. Program, který zvýší osobní odpovědnost, omezí státní výdaje a zároveň zajistí sociální záchrannou síť pro každou osobu v zemi tak, že nikdo nebude muset být vystaven existenční nejistotě.

Limity sociální reformy

Doposud však existuje příliš mnoho zájmů, a to jak ideologických a politických, tak i finančních. Potíž s novými koncepty i v „zavedených“ zemích je hlavně v tvrdém odporu mocné lobby daňových poradců. Ti torpedují jakékoli zjednodušení, které by je připravilo o významné příjmy a jejich nepostradatelnost.

Z hlediska ekonomických dopadů se dá reálně předpokládat, že daňové i sociální reformy budou mít negativní krátkodobý dopad na státní rozpočet. Podle propočtů ODS by se tento trend měl již ve

třetím roce po zavedení reforem otočit do kladných čísel. V sociální oblasti je to také hodně otázka politické vůle, to jak bude nastaven celý systém. Nyní se rýsuje reálná možnost tento nepříznivý stagnační systém v sociální oblasti po volbách dynamicky změnit.